

מאי 2015

הישגי תלמידים בוגרי הפרויקט הלאומי לקהילה האתיופית בישראל

מצביעים על שיפור משמעותי בזכאות לבגרות

במחקר שנערך עולה שלתוכנית יש השפעה משמעותית על השגת תעודת בגרות. יחד עם זאת רוב התלמידים יוצאי אתיופיה אינם זוכים להשתתף בתוכנית בשל העדר תקציב.

הנתונים מלמדים על צמצום משמעותי בפער בהישגי הבגרות בין משתתפי התוכנית, לבין תלמידים שאינם יוצאי אתיופיה, הלומדים בבתי ספר שהשתתפו בתוכנית, גם בזכאות לבגרות המאפשרת הרשמה לאוניברסיטה. השפעת התוכנית משמעותית במיוחד עבור תלמידים שאובחנו בעבר כחלשים

במסגרת המחקר השוטף שעורך "הפרויקט הלאומי לקהילה האתיופית בישראל", באמצעות מכון המחקר מאיר-ס-ג'וינט-ברוקדייל, עולה מהממצאים תמונה ברורה של שיפור משמעותי בזכאות לבגרות של תלמידים, שהשתתפו בתוכנית התגבור הלימודי של הפרויקט הלאומי, הן בראייה של שש שנים, בין השנים 2008-2013 בקרב 23 בתי ספר שהשתתפו בתוכנית לאורך כל השנים, והן לגבי תוצאות מבחני הבגרות של תלמידי י"ב בשנת 2013.

ב-23 בתי ספר שהשתתפו בתוכנית הפרויקט הלאומי במשך שש שנים לפחות, בין השנים 2008-2013, יש צמצום של 21% מהפער בזכאות לבגרות בהשוואה לתלמידים שאינם יוצאי אתיופיה הלומדים באותם בתי ספר. אחוזי הזכאות לבגרות בבתי ספר אלו, עלו בקרב משתתפי התוכנית יוצאי אתיופיה מ 49% בשנת 2008 ל 62% בשנת 2013.

בבתי ספר אלה יש שיפור משמעותי גם בזכאות לבגרות המאפשרת הרשמה לאוניברסיטה, וצמצום של 36% מהפער בין התלמידים יוצאי אתיופיה לבין תלמידים שאינם יוצאי אתיופיה בבתי ספר אלו. בקרב משתתפי התוכנית יוצאי אתיופיה עלתה זכאות זו מ 31% ל 42%, בעוד שבקרב התלמידים שאינם יוצאי אתיופיה העליה היא מ 59% ל 60% בלבד. נתון מעניין נוסף הוא, שהשפעת התוכנית גדולה במיוחד על תלמידים בעלי הישגים נמוכים במבחני המיצב בכיתה ח'. בשנת 2013, 56% ממשתתפי התוכנית שהשיגו ציון מתחת ל 50 (בסולם שבין 0-100) במבחני המיצב בכיתה ח היו זכאים לתעודת בגרות; זאת לעומת 43% בלבד מבין יוצאי אתיופיה שלא השתתפו בתוכנית והיו בעלי מאפיינים דומים ובעלי הישגים דומים במבחני המיצב. נתונים אלה מצביעים על יתרון של 30% למשתתפי התוכנית בזכאות לבגרות.

ההישגים של המשתתפים בתוכנית בבגרות של שנת 2013, טובים יותר מההישגים של כלל יוצאי אתיופיה בארץ שלא השתתפו בתוכנית בשלוש קטגוריות – זכאות לבגרות העומדת בדרישות ההרשמה לאוניברסיטה, זכאות לבגרות וכן בבגרות חלקית של 14 יחידות לפחות. בקטגוריה האחרונה, עולה שמשתתפי התוכנית הגיעו ל 81% ואף עברו בכך את כלל תלמידי החינוך העברי בקטגוריה זו, שהגיעו ל 76% הצלחה.

בהשוואה לתלמידים יוצאי אתיופיה בעלי מאפיינים דומים, שלמדו בבתי ספר דומים שלא השתתפו בתוכנית, עולה שמשתתפי התוכנית בשנת 2013 הגיעו ל 61% הצלחה בזכאות לבגרות בהשוואה ל 54% בקרב אלו שלא השתתפו. ביחס לתעודת בגרות העומדת בדרישות ההרשמה לאוניברסיטאות, משתתפי התוכנית הגיעו ל 38% מול 31% בקרב תלמידים דומים להם שלא השתתפו בתוכנית.

בין השנים 2001-2013, חל שיפור בהישגי הבגרות של כלל יוצאי אתיופיה בארץ, וחל צמצום של כ-25% בפער בהשגת תעודת בגרות ותעודת בגרות העומדת בדרישות ההרשמה לאוניברסיטה, בהשוואה לכלל תלמידים בחינוך העברי. לתוכנית הסיוע הלימודי של הפרויקט הלאומי, שהוקמה בשנת 2004 ובה השתתפו לאורך השנים כ 15% מכלל יוצאי אתיופיה בכיתה י"ב, תפקיד מרכזי בשיפור זה.

לדברי **רביב צור**, מנכ"ל ביטוח ישיר המכהן כיו"ר הפרויקט הלאומי "הישגי הפרויקט הלאומי הם תרומה אמיתית להעצמת קהילת יוצאי אתיופיה בישראל ולחברה הישראלית כולה. התרומה לצמצום הנשירה מהלימודים, פיתוח הרגלי למידה, צמצום משמעותי של הפערים והענקת תעודת בגרות לתלמידים הזקוקים לסיוע, משפיעים על המשך המסלול של בני הנוער והצעירים, הן בהשתלבות בצבא, והן בהשתלבותם בחברה, בלימודים באוניברסיטאות ובמכללות והן בתעסוקה".

לדברי **רוני אקלה**, מנכ"ל הפרויקט הלאומי לקהילה האתיופית בישראל "אנו גאים על הישגי הפרויקט הלאומי ליוצאי אתיופיה, ויחד עם זאת מעוניינים להרחיב את הפרויקט הן מבחינת מספר המשתתפים וכן להרחיבו לגילאים צעירים יותר, על מנת להקנות את הכלים הנדרשים להצלחה, כבר בראשית הדרך. ראינו עד כמה ההשפעה של הפרויקט היא מכרעת על תלמידים חלשים בכיתות ח' והשתתפות בפרויקט משנה את גישתו של התלמיד והישגיו".

לדברי אקלה "התקציבים הקיימים כיום מאפשרים לנו להגיע לכ- 4,000 בשנה, תלמידים בגילאי 13-18, כאשר אנו מודעים לכך שיש תלמידים רבים נוספים שהשתתפות בתוכנית תסייע להם באופן משמעותי. בקרב תלמידי י"ב, התוכנית מגיעה רק ל 15% מכלל יוצאי אתיופיה, כך שהרחבתה תוכל למנוף את ההישגים באופן משמעותי".

במהלך השנה האחרונה החל הפרויקט הלאומי בפילוט לתלמידי כיתות ג' בבתי ספר יסודיים בארבע ערים – ירושלים, בית שמש, פתח תקווה ואשדוד, בו משתתפים כ 460 תלמידים. בהנהלת הפרויקט הלאומי מקווים שהצלחת הפילוט תוביל להרחבתו לגילאים צעירים יותר בבתי הספר היסודיים.

מזה כשנתיים דנה הממשלה באופן יישום המלצות דו"ח מבקר המדינה, שהתפרסם במאי 2013, בנושא תקציבי החינוך לקהילת יוצאי אתיופיה בישראל. המבקר הצביע, בין השאר, על הצורך בריכוז ואיגום התקציבים המיועדים לחינוך ילדים ונוער בקהילת יוצאי אתיופיה, במקום פיזורם תחת גופים שונים. הפרויקט הלאומי של יוצאי אתיופיה", שהינו גוף בעל ידע וניסיון מוכח בהפעלת תוכניות סיוע לימודיות, מרכזי נוער ופעילויות להעצמת הקהילה, הציע לרכז ולנהל את כל התקציבים הייעודיים כארגון גג בנושא החינוך לקהילה האתיופית בישראל ואף הגיש תוכנית רב שנתית עם יעדים מדידים וברי השגה לפני כשנתיים, אולם תוכנית זו טרם אושרה ע"י הממשלה.

www.enp.org.il - רקע על הפרויקט הלאומי

הפרויקט הלאומי לקהילה האתיופית בישראל, הפועל כחברה לתועלת הציבור (חל"צ), מרכז את המאמצים והמשאבים בקליטת יהודי אתיופיה בישראל. עם הקמתו בשנת 2004 טיפל הפרויקט ב 1,333 תלמידים והרחיב מידי שנה את פעילותו. השנה מטפל הפרויקט הלאומי ביותר מ 4000 תלמידים בגילאי 13-18 שנים, ב 24 ישובים שבאזור בית שאן בצפון עד באר שבע וערד בדרום.

הסיוע מתבטא במספר תוכניות בכלל זה תוכנית הסיוע הלימודי והכנה לבגרות לאחר סיוע הלימודים הפורמליים, אשר נותנת מענה לרוב המשתתפים וכן תוכניות ייעודיות נוספות ובכלל זה תוכנית לעידוד מצוינות לימודית וחברתית וכן תוכנית לחינוך טכנולוגי. בנוסף, מפעיל הפרויקט הלאומי 17 מרכזי נוער ברחבי הארץ. מרכזי הנוער עוסקים בפעילות בשעות אחר הצהריים בתכנים של העצמה אישית וחברתית, פיתוח ידע ומיומנויות. הפרויקט לסיוע לימודי מצליח לצמצם נשירה מלימודים, לצמצם פערים לימודיים, לפתח הרגלי למידה ולהגיש תלמידים למבחני הבגרות, לאחר הכנה מתאימה.

הנהלת הפרויקט הלאומי - מנכ"ל הפרויקט רוני אקלה, היו"ר רביב צולר, המכהן כמנכ"ל ביטוח ישיר ורוברט גולדברג - היו"ר העמית מהפדרציה היהודית בארה"ב. צוות העובדים המצומצם של הפרויקט מבוסס על בני הקהילה האתיופית כחלק מהתפיסה הניהולית של הפרויקט.

התקציב השנתי של הפרויקט מתוקצב בחלקו על ידי שלושה משרדי הממשלה – משרד הקליטה, משרד החינוך ומשרד האוצר. רוב התקציב הינו מושג באמצעות תרומות, כאשר איחוד הקהילות היהודיות של צפון אמריקה (JFNA) הוא הגוף המאגד את כספי התרומות מהפדרציות. כספי התרומות, ניתנים בכפוף להתחייבות הממשלתית לתמיכה בפרויקט.

לפרטים נוספים: ענת, הי אנד ונצ'רס יחצ 054-9509262